

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Kontakt saksbehandler
Rune Lian, 51568754

Hørings svar - høring - ny kart- og planforskrift

Vi viser til oversendelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 24.01.2024.

Høring av forslag til ny kart- og planforskrift

I oversendelsen blir forslag til ny kart- og planforskrift sendt på høring. Endringene fra gjeldende forskrift til ny forskrift varierer fra enkle språklige endringer og tydeliggjøringer, til endring av meningsinnhold og innføring av nye formål.

I korte trekk er de viktigste endringsforslagene som følger:

- Innføring av krav om at alle kommuner må ha digitalt planregister
- Bestemmelse om signering av plankart erstattes av kommunestyrets vedtak
- Bestemmelser om eget planarkiv utgår, og bestemmelser om arkivering av vedtatte arealplaner følger av arkivloven
- Innføring av nye underformål til reguleringsplan og kommuneplan
- Krav om at kart til regionale planer skal følge gjeldende nasjonal fagstandard

I det følgende vil vi uttale oss til de endringene som i størst grad berører våre sektoroppgaver og -interesser. Vi uttaler oss punktvis slik referert i høringsnotatet.

Statsforvalteren i Rogaland sin vurdering

3.3.1 Plandata

Begrepet *plandata* blir foreslått utvidet til også å omfatte blant annet planendringer, dispensasjoner og midlertidig forbud. Selv om dette skal føres i digitalt planregister etter dagens forskrift mener vi at foreslått utvidelse av definisjonen vil være med på å tydeliggjøre at blant annet dispensasjoner er en del av den enkelte plan og skal føres i planregisteret.

Status i Rogaland er at mange kommuner er nøye med å holde digitalt planregister oppdatert, også med dispensasjoner, men en del kommuner henger etter med dette.

3.5 Årsversjoner av planregister og det offentlige kartgrunnlaget

Både i gjeldende og i forslag til ny forskrift, er det krav til at kommunene skal levere årsversjon av spesifisert datasett av planregisteret og det offentlige kartgrunnlaget til Statens kartverk.

I Rogaland har det over flere år vært jobbet med en sentral geosynkronisering av kommunenes arealplaner hvor en sentral planbase blir synkronisert opp mot kommunenes planregister daglig. Dette gjør det mulig å kunne vise den samlede plansituasjonen for større områder gjennom enkeltvise kartfunksjoner (f.eks. Temakart Rogaland) uten å måtte gå inn via kommunene sine planregister. Arbeidet er ikke fullført, men blir stadig bedre.

Denne geosynkroniseringen bidrar til lett tilgang til plandata med like god kvalitet som i kommunenes planregister, og bidrar til en lettere tilgang til planinformasjon for innbyggere og effektivisering av den offentlige forvaltningen.

Vi oppfordrer til at kommunenes planregister blir samlet i et nasjonalt planregister/planbase som synkroniseres opp mot kommunene sitt planregister daglig. Dette har vist seg mulig å gjennomføre rent praktisk og vil innebære fordeler og effektivisering i alle deler av planarbeidet.

5.4 Vedtatt arealplan m.m.

I forslag til ny § 12 blir det foreslått at ved digitalisering av rent analoge planer, kan det gjøres rene tekniske tilpassinger til nytt plankart. Endringer som er mer omfattende enn dette krever egen planbehandling.

Det blir i omtalen av forslaget vist til at dersom det ikke er mulig å digitalisere analog plan i henhold til Nasjonal produktspesifikasjon eller digitalt planregister må planen oppheves, endres eller forbli analog.

Mange eldre analoge planer blir gjort gjeldende gjennom bestemmelser i kommuneplan, bevisst eller ubevisst, når det ikke forekommer motstrid. Eldre planer har ofte bestemmelser som er mangelfulle og vanskelige å tolke og arealformål som i dag ikke forekommer. Tolkning av planene er en krevende øvelse og skaper en uforutsigbarhet i arealforvaltningen. Det vil ligge utenfor denne forskriftsendringen, men vi ønsker likevel å gi tilbakemelding om at eldre planer som ikke er mulig å digitalisere bør oppheves eller endres, og ikke forbli analoge. Dette henger også sammen med at det i forskriften foreslås at det ikke lenger skal være mulig med planregister med planoversikt, kun digitalt planregister. Det oppfattes som viktig at en gjennom et planregister kan få tilgjengelig informasjon om den fullstendige plansituasjonen i et område uten å måtte gjøre dypere tolkningsarbeid.

6.3 Nærmere om føring av planregisteret og innholdet i registeret

Det blir foreslått endringer i bestemmelsene om hva som skal føres i planregisteret, og særlig om plandokumenter, før vedtak av plan. Det blir bedt om konkrete innspill til hvorvidt planområdet ved varsel om oppstart (§ 14 a) og planforslag ved høring og offentlig ettersyn (§ 14 b), skal føres i planregister eller ikke.

Vi kan se et poeng med å rendyrke planregisteret til kun å inneholde vedtatte planer for å gi den eksakt gjeldende plansituasjonen. Vi mener likevel det er viktig at prosessnivåene i forslag til bokstav a og b også blir registrert i planregisteret. En planprosess kan ta flere år og informasjon om hvor det pågår en planprosess er viktig informasjon for innbyggere og offentlig forvaltning ut over selve kommunen. Planinformasjonen som det foreslås skal registreres i planregisteret vil gi viktig og godt tilgjengelig informasjon underveis i planprosessen, og kan ha betydning for andre saker ellers i området. Vi mener derfor at bokstav a og b i § 14 bør inngå i forskriften.

Som vist til over støtter vi at det tydeliggjøres at dispensasjoner skal føres i planregisteret, jf. forslag til ny bestemmelse i bokstav f.

7 Forslag til overgangsbestemmelser og ikrafttredelse

Det blir foreslått nye overgangsbestemmelser ved ikrafttredelse av ny forskrift i forslag til § 15. Første ledd sier at kommunen kan bestemme om planer fra før 01.01.2010 skal føres inn i planregisteret.

Som vi blant annet skriver over mener vi at plansituasjonen for et område bør være så klar og lett tilgjengelig som mulig, og at analoge planer ikke bør videreføres, men oppdateres gjennom planbehandling. Generelt mener vi at også planer før 2010 bør registreres inn i planregisteret uavhengig av om de er digitale eller analoge. Dette innebærer at analoge planer må digitaliseres med eller uten planendring eller oppheves. Dette for å sikre en mest mulig oversiktlig og entydig plansituasjon som også vil effektivisere den offentlige forvaltningen.

8.2 Arealformål

I høringsforslaget foreslås det innføring av nye underformål på kommune- og/eller reguleringsplannivå.

Vi støtter generelt innføring av de nye arealformålene og mener at de er aktuelle for arealplanleggingen i dag. Vi oppfordrer til at veiledere til kommune- og reguleringsplan blir oppdatert med hensyn på de nye underformålene. Tilsvarende mener vi veilederen «Garden som ressurs» fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet bør ta inn en omtale av underformålet urbant landbruk for å tydeliggjøre hva som inngår i LNFR-formålet og urbant landbruk, samt føringer for bruk av formålet urbant landbruk.

Vi gir en kort uttalelse til forslagene til nye underformål her:

Urbant landbruk

Vi ser flere kommuner som ønsker å legge til rette for dyrking i by og tettsted. Kolonihager og parsellhager er også en tematikk i denne sammenhengen. Urbant landbruk er et svært vidt tema og varierer fra private felles områder i forbindelse med konsentrert bolig- og blokkbebyggelse (f.eks. tak) til offentlig tilgjengelige «hager» i grøntstrukturen.

Når det gjelder om underformålet skal plasseres under hovedformålet *bebyggelse og anlegg* eller *grøntstruktur* mener vi *grøntstruktur* vil være rett plassering, da urbant landbruk i hovedsak vil plasseres i områder som i dag fungerer som grøntstruktur. Urbant landbruk bør heller ikke åpne for mer bebyggelse enn hva som er nødvendig for dyrking, noe som også taler for at plassering under *grøntstruktur* er riktig. Urbant landbruk som etableres i forbindelse med felles uteområder til f.eks. blokkbebyggelse, kan sikres gjennom underformål til f.eks. uteoppholdsareal under bebyggelse og anlegg i reguleringsplan i dag.

Massedeponi

Vi støtter innføring av underformål for massedeponi på kommuneplan- og reguleringsplannivå. I Regionalplan for massehåndtering på Jæren er areal til mellomlager og sortering av masser vurdert som nødvendig for å kunne oppnå mest mulig gjenbruk og gjenvinning av overskuddsmasse. Slike områder vil være av mer eller mindre permanent karakter og arealformålet massedeponi vil da være aktuelt på kommune- og reguleringsplannivå.

Selv om rene massedeponier som skal tilbakeføres etter endt utfylling, er av mer midlertidig karakter med varighet på vanligvis 3-20 år, vil bruk av arealformål være hensiktsmessig på kommuneplannivå (større deponi) og reguleringsplannivå.

Kraftkrevende industri og datasenter

Det blir foreslått å innføre to nye formål under bebyggelse og anlegg, for kraftkrevende industri og datasenter.

I Rogaland opplever vi stor interesse for etablering av kraftkrevende industri og datasenter. Som følge av dette har Rogaland fylkeskommune utarbeidet Regionalplan for grønn industri (ved oppstart omtalt som regionalplan for areal- og kraftkrevende industri). Planen har til formål å gi føringer for etablering av nye næringsområder for kraftkrevende industri og innehar prinsipper for lokalisering for å få en best mulig utnyttelse av infrastruktur, utnytte positive effekter (symbioser) og redusere negative påvirkninger. For å sikre at kommunene kan treffe målrettet ved oppfølging av planen, er det viktig at en allerede på kommuneplannivå kan benytte underformål for *kraftkrevende industri* og *datasenter*. Dette vil skape en forutsigbarhet for videre planlegging siden kraftkrevende industri og datasenter på en del områder skiller seg ut fra annen industri og næring.

Når det gjelder innføring av datasenter som formål, savner vi en vurdering av hvor vidt lokalisering av slike datasenter er sensitiv informasjon og eventuelt ikke bør gjengis i et offentlig tilgjengelig kommuneplankart.

Vindkraftanlegg

Det foreslås å innføre vindkraftanlegg som underformål til bebyggelse og anlegg på kommuneplannivå. Vi støtter dette og mener at det vil kunne bidra til en helhetlig vurdering av hvor det skal etableres vindkraftanlegg. Dette blir et naturlig innledende trinn før videre områderegulering.

Vi oppfordrer til at kommuneplanveilederen oppdateres for dette arealformålet med anbefalinger om hvordan vindkraftanlegg skal vises og avgrenses i kommuneplan. Vindkraftanlegg ekskluderer en rekke andre bruksmåter, men store deler vil fortsatt være egnet som beite for husdyr og landbruksinteressene bør i hovedsak ha fortrinn i områdene. Vi stiller derfor spørsmål om hva innføring av et slikt formål vil bety for landbruksinteressene, hva skal være bestemmende for avgrensning (støy eller fysiske tiltak) og hvordan sikre tilbakeføring etter endt konsesjonstid.

Solkraftanlegg

Vi støtter innføring av solkraftanlegg som eget underformål på kommuneplan- og reguleringsplannivå. Dette vil bidra til at det kan gjøres helhetlige vurderinger i kommunen av hvor slike anlegg skal plasseres.

Massedeponi i sjø og vassdrag

Vi støtter forslaget om å innføre et eget underformål for massedeponi i sjø og vassdrag. Slikt massedeponi vil gi store virkninger for bruk av sjø og vassdrag og avhengig av størrelse ekskludere annen bruk. Vi mener et slik underformål også bør være en mulighet på kommuneplannivå.

8.5 Arealsoner som kan fastsettes i regionale planer

Det forslås å innføre *arealsoner* som kan framgå av regional plan. Vi leser det slik at arealsonene ligger tett opp til arealformål i kommuneplan og reguleringsplan, men er ikke juridisk bindende. Formålet med innføring av arealsoner er at regionale planer skal kunne føres i kommunens planregister.

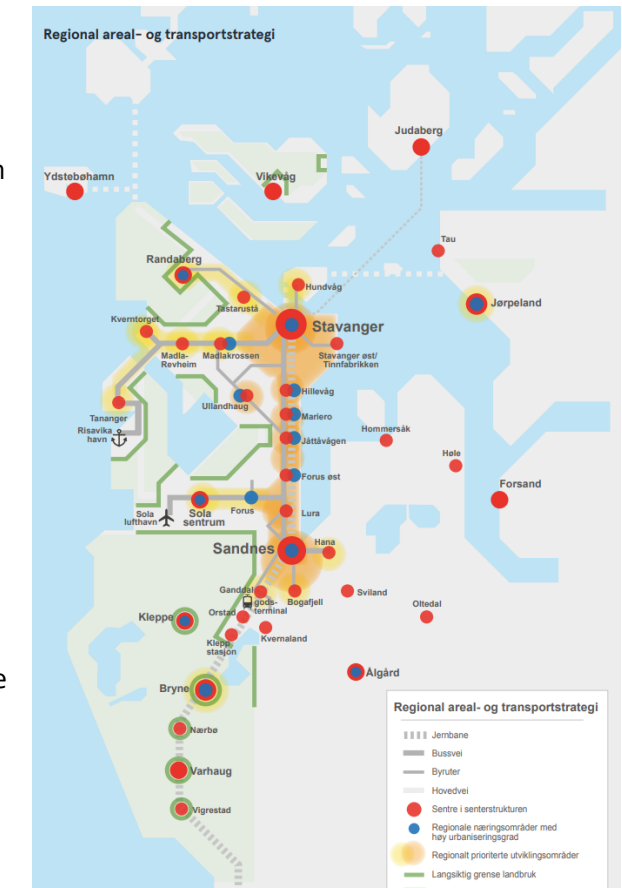
I Rogaland er det mange regionale planer hvorav 4 er ATP-planer. Videre er det planer for massehåndtering, areal- og kraftkrevende industri (regionalplan for grønn industri), vindkraft, og mange flere planer som gir føringer for kommunen sin arealforvaltning. Særlig ATP-planene gir klare føringer for kommunen sin arealforvaltning og innehar f.eks. regional grøntstruktur og kjerneområde landbruk som vil kunne være egnet å angi som arealsoner. For den samordnede areal- og transportplanleggingen er planene mer retningsgivende og peker på regional prioritering av utviklingsområder (byer og tettsteder og næringsområder) med føringer for blant annet parkeringsdekning, utnyttelsesgrad og føringer for kvalitet (uteområder og sol-/skyggeforhold). Arealstrategien og føringene i regionalplanen er ment å skulle være førende for kommuneplan og reguleringsplan og materialiseres i disse. Føringerne er i mindre grad egnet til å vises i et plankart med arealsoner.

Gjennom bruk av føringer for kommunens arealplanlegging oppnår en fleksibilitet hvor kommunen som planmyndighet må gjøre de konkrete avgrensingene av arealformål i sine planer. Vi er usikre på hva konsekvensen av innføring av arealsoner til regional plan vil være for denne fleksibiliteten og om det i realiteten vil føre til at arealsonene blir svært detaljerte.

Vi forstår likevel behov for å kunne få inn arealsoner for «formål» som blir mer eller mindre fullt ut fastsatt i regional plan, slik som regional grøntstruktur, kjerneområde landbruk, utmarksområder (hei-planer) osv.

Med hilsen

Bent Høie (e.f.)
statsforvalter

Grovmasket areal- og transportstrategi i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke

Marit Sundsvik Bendixen
fylkesmiljøvernsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent